

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного
університету
імені Івана Франка
_____ 2016 р.

Протокол № _____

юридичний факультет

ПРОГРАМА
фахового вступного випробовування
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр

з навчальної дисципліни
«Цивільне право України (ч. 1)»

Затверджено
на засіданні Вченої ради юридичного факультету
(протокол № __ від «__» _____ 201__ р.)

Голова Вченої ради _____ проф. В.М. Бурдін

Львів - 2016

РОЗДІЛ I ВСТУП ДО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Цивільне право в системі права України.

Цивільне право як галузь приватного права. Предмет цивільного права. Метод цивільно-правового регулювання. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Співвідношення цивільного права з іншими галузями права.

Наука цивільного права. Становлення цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.

Тема 2. Джерела цивільного права України.

Загальна характеристика джерел цивільного права. Цивільне законодавство України: поняття і структура. Конституція України – основа цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства України, історія його прийняття та структура. Інші акти цивільного законодавства. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів. Міжнародні договори та їх значення у регулюванні цивільних правовідносин.

Акти цивільного законодавства і договір.

Звичай як джерело цивільного права. Звичаї ділового обороту.

Цивільно-правові норми: поняття, види. Оцінювальні поняття в цивільному праві. Аналогія в цивільному праві.

Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Поняття та особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин (суб'єкти, об'єкт, зміст). Суб'єктивне цивільне право: поняття, види. Суб'єктивний цивільний обов'язок. Види цивільних правовідносин.

РОЗДІЛ II СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Тема 4. Фізична особа.

Поняття фізичної особи як суб'єкта цивільних правовідносин. Співвідношення між поняттями „особа”, „фізична особа”, „громадянин”. Іноземні громадяни та особи без громадянства як суб'єкти цивільних правовідносин. Ім'я фізичної особи. Місце проживання фізичної особи.

Цивільна правоздатність фізичної особи: поняття, виникнення і припинення. Співвідношення цивільної правоздатності і суб'єктивного цивільного права. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи.

Цивільна дієздатність: поняття, види. Часткова цивільна дієздатність, її обсяг. Неповна цивільна дієздатність. Повна цивільна дієздатність. Надання повної цивільної дієздатності. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки. Визнання фізичної особи недієздатною.

Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави, порядок, правові наслідки. Оголошення фізичної особи померлою.

Тема 5. Юридична особа: загальні положення.

Поняття та ознаки юридичної особи. Характеристика основних теорій юридичної особи. Види та організаційно-правові форми юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Цивільна право- і дієздатність юридичної особи. Органи юридичної особи. Філії і представництва юридичної особи. Припинення юридичної особи: поняття, способи, підстави. Загальний порядок ліквідації юридичної особи. Задоволення вимог кредиторів при ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи з правонаступництвом.

Тема 6. Окремі види юридичних осіб.

Господарські товариства: поняття, види. Учасники господарських товариств, їх права і обов'язки. Повне товариство. Командитне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Акціонерне товариство.

Кооперативи як суб'єкти цивільних правовідносин.

Громадські організації та політичні партії як юридичні особи.

Тема 7. Участь держави, Автономної Республіки Крим і територіальних громад у цивільних правовідносинах.

Держава Україна як суб'єкт цивільних правовідносин. Форми участі держави в цивільних правовідносинах. Автономна Республіка Крим та територіальні громади як суб'єкти цивільних правовідносин.

Тема 8. Об'єкти цивільних правовідносин.

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Оборотоzdатність об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація. Гроші як об'єкти цивільних прав. Валютні цінності. Майно, майнові права. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Результати робіт, послуги як об'єкти цивільних прав. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.

Тема 9. Цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин.

Поняття та ознаки цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Групи і види цінних паперів. Передання прав за цінним папером. Виконання за цінним папером. Окремі види цінних паперів (акції, облигації, векселі ін.).

РОЗДІЛ III ВИНИКНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ОBOB'ЯЗКІВ, ЇХ ЗДІЙСНЕННЯ (ВИКОНАННЯ). ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Тема 10. Правочини: загальні положення.

Поняття та види юридичних фактів в цивільному праві. Юридичні склади.

Правочин: поняття та ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Правочини, вчинені під умовою. Тлумачення змісту правочину.

Тема 11. Недійсність правочинів.

Недійсні правочини, їх правова природа і види. Загальні правові наслідки недійсності правочину. Недійсність частини правочину.

Недійсні правочини з вадами змісту. Недійсні правочини з вадами форми. Недійсні правочини з вадами суб'єктного складу. Недійсні правочини з вадами волі. Фіктивні та удавані правочини.

Тема 12. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків.

Поняття здійснення цивільних прав. Способи здійснення цивільних прав. Загальні засади здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом.

Виконання цивільних обов'язків.

Тема 13. Представництво в цивільному праві.

Поняття і сутність представництва в цивільному праві. Види цивільно-правового представництва. Суб'єкти представництва. Повноваження представника. Правові наслідки перевищення повноважень представником.

Довіреність: поняття, види. Форма довіреності. Зміст довіреності. Припинення представництва за довіреністю.

Тема 14. Захист цивільних прав та інтересів.

Захист цивільних прав та інтересів: поняття, співвідношення з категорією „охорона цивільних прав”. Об'єкти захисту. Суб'єкт права на захист. Виникнення права на захист.

Способи захисту цивільних прав та інтересів.

Форми захисту цивільних прав та інтересів. Самозахист в цивільному праві. Заходи оперативного впливу.

Тема 15. Цивільно-правові строки і терміни: загальні положення.

Цивільно-правові строки і терміни: поняття, правова природа. Види цивільно-правових строків і термінів. Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків.

Тема 16. Позовна давність.

Поняття позовної давності. Види позовної давності. Початок перебігу позовної давності. Зупинення і переривання перебігу позовної давності. Правові наслідки спливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

РОЗДІЛ IV ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Тема 17. Особисті немайнові права та їх види.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи. Класифікація особистих немайнових прав в цивільному праві. Загальні засади здійснення особистих немайнових прав.

Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Тема 18. Захист особистих немайнових прав.

Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.

Спростування недостовірної інформації та відповідь як способи захисту особистих немайнових прав. Поняття „поширення недостовірної інформації”. Оціночні судження. Презумпція недостовірності негативної інформації про особу. Спростування недостовірної інформації, поширеної через ЗМІ.

Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права фізичної особи.

Відшкодування майнової та моральної шкоди як способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи.

РОЗДІЛ V РЕЧОВЕ ПРАВО

Тема 19. Загальна характеристика права власності як основного речового права.

Поняття та ознаки речових прав. Види речових прав.

Поняття власності і права власності. Зміст права власності.

Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності.

Здійснення права власності. Межі здійснення права власності.

Обов'язки власника. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Тема 20. Набуття права власності.

Підстави (способи) набуття права власності: поняття, види.

Набуття права власності на новостворену річ. Переробка (специфікація) як підстава набуття права власності. Набуття права власності на прирощення, які приносить річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Набуття права власності на безхазяйну річ. Знахідка та порядок набуття права власності на неї. Бездоглядна домашня тварина. Набуття права власності на скарб. Набуття права власності за давністю володіння нею (набувальна давність).

Набуття права власності за договором. Момент виникнення права власності у набувача за договором. Інші похідні способи набуття права власності.

Тема 21. Припинення права власності.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення права власності. Співвідношення понять „припинення права власності” і „позбавлення права власності”.

Відчуження речі як підстава припинення права власності. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Знищення речі як підстава припинення права власності. Викуп пам'ятки історії та культури. Викуп земельної ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю. Націоналізація, конфіскація і реквізиція як підстави припинення права власності. Інші підстави припинення права власності.

Тема 22. Право спільної власності.

Поняття та види права спільної власності.

Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Визначення часток у праві спільної часткової власності. Ідеальна і реальна частка. Здійснення права спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності. Припинення права спільної часткової власності.

Право спільної сумісної власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Здійснення права спільної сумісної власності. Припинення права спільної сумісної власності.

Тема 23. Захист права власності.

Поняття захисту права власності, його співвідношення з категорією „охорона права власності”. Підстави для захисту права власності. Види способів захисту права власності.

Віндикація як спосіб захисту права власності. Межі віндикації. Розрахунки при віндикації. Негаторний позов. Позов про виключення майна з акту опису (звільнення з-під арешту). Визнання права власності. Інші способи захисту.

Тема 24. Речові права на чуже майно.

Загальна характеристика речових прав на чуже майно. Володіння. Право користування чужим майном (сервітут). Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Право забудови земельної ділянки (суперфіцій).

РОЗДІЛ VI ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 25. Право інтелектуальної власності: загальні положення.

Поняття та джерела права інтелектуальної власності. Теорії інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення прав інтелектуальної власності та їх зміст. Особливості правового режиму службових об'єктів права інтелектуальної власності та об'єктів, створених за замовленням. Захист права інтелектуальної власності.

Тема 26. Авторське право і суміжні права.

Поняття і джерела авторського права. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство і його види. Виникнення суб'єктивних авторських прав. Особисті немайнові права автора. Майнові авторські права. Випадки вільного використання творів. Строки чинності майнових авторських прав.

Суміжні права, їх об'єкти, суб'єкти, виникнення і зміст.

Тема 27. Патентне право.

Патентне право та його джерела. Винахід. Корисна модель. Промисловий зразок. Суб'єкти патентних прав. Патент як форма охорони прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Особисті немайнові права винахідника (автора промислового зразка). Майнові права, що випливають з патенту. Дії, що не визнаються порушенням прав володільця патенту. Припинення дії патенту та визнання його недійсним.

Тема 28. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Загальна характеристика правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Комерційне (фірмове) найменування: поняття, умови правової охорони. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Виникнення прав на комерційне найменування, їх зміст.

Торговельна марка (знак для товарів і послуг): поняття, об'єкти, умови надання правової охорони. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку. Виникнення права інтелектуальної власності на торговельну марку, його зміст. Припинення чинності свідоцтва та визнання його недійсним.

Географічне зазначення як об'єкт права інтелектуальної власності.

РОЗДІЛ VII ЗOBOB'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Тема 29. Загальна характеристика зобов'язального права і зобов'язань.

Зобов'язальне право та його місце в системі цивільного права. Поняття зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань. Види зобов'язань.

Елементи зобов'язання. Сторони і треті особи у зобов'язанні. Множинність сторін, її види. Заміна сторін у зобов'язанні.

Тема 30. Виконання зобов'язань.

Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань. Суб'єкти виконання зобов'язання. Строк (термін) виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Спосіб виконання зобов'язання. Особливості виконання грошових зобов'язань. Виконання зобов'язання шляхом внесення боргу в депозит нотаріуса. Зустрічне виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Тема 31. Забезпечення виконання зобов'язань.

Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання.

Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань.

Порука і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання.

Завдаток: поняття, функції. Співвідношення з авансом. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком.

Застава: поняття, види, підстави виникнення. Предмет застави. Суб'єкти заставних правовідносин. Договір застави, його зміст та форма. Звернення стягнення на заставлене майно.

Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.

Тема 32. Припинення зобов'язань.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань. Припинення зобов'язання належним його виконанням. Передання відступного. Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання. Збіг кредитора і боржника в одній особі. Смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи – сторони у зобов'язанні та їх вплив на динаміку зобов'язального правовідношення.

Тема 33. Відповідальність за порушення зобов'язань.

Порушення зобов'язання та його правові наслідки. Поняття цивільно-правової відповідальності та її види. Форми відповідальності за порушення зобов'язання. Відшкодування збитків. Сплата неустойки. Співвідношення збитків і неустойки. Умови цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язання. Випадок і непереборна сила, їх правове значення.

ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996.- №30.- Ст.141.
2. Загальна Декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. // Права людини. Міжнародно-правові документи. – К., 1995.
3. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4.11.1950 р. // Права людини: Міжнародні договори ООН і РС. – К., 2001.
4. Цивільний кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. // Голос України. – 2003. – № 45-46, 47-48.
5. Господарський кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. // Голос України. – 2003. – № 49-50.
6. Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 року «Про систему валютного регулювання та валютного контролю»// Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №17. – ст. 184
7. Загальні умови укладення і виконання договорів підряду у капітальному будівництві, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 р. № 668 // Офіційний вісник України. - 2005 р., № 31, том 2, ст.1867.
8. Закон України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" від 01.07.2004р. // Офіційний Вісник України від 13.08.2004р., № 30.
9. Закон України "Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва" // УК від 09.02.2005р.
10. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 р. в редакції закону від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - №43. - Ст.214.
11. Закон України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" від 05.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 25, ст.252.
12. Закон України "Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та обтяжень" від 01.07.04р // Офіційний вісник України 2004. -№30. – ст.1993.
13. Закон України "Про електронний цифровий підпис" від 22.05.2003 року// ВВР України. – 2003. - № 36. – ст. 276.
14. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 року// ВВР України. – 2003. - № 36. – ст. 275
15. Закон України "Про залізничний транспорт" від 4 липня 1996 року // ВВР. 1996. №40. Ст.183.
16. Закон України "Про інститути спільного інвестування" від 05.07.2012 р.// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2012, № 29, ст.337.
17. Закон України "Про іпотеку" від 05.06.2003р.// ВВР України –2003. -№38. –ст.313
18. Закон України "Про нотаріат" від 02.09.93 р. (з наступними змінами) // ВВР України- 1993.- №39.- ст. 383.
19. Закон України "Про обіг векселів в Україні" від 05.04.2001р.// ВВР України. – 2001. - №24. – ст.128
20. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України.- 1994.- №7.- Ст.32; в редакції Закону України від 1 червня 2000 р. // Урядовий кур'єр.- 2001.- 14 лютого.
21. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 16 червня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999.- №32.- Ст.267.
22. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994.- №7.- Ст.36.
23. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994.- №7.- Ст.34.
24. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" в редакції закону від 17 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - №23. - Ст.163.
25. Закон України "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем" від 5 листопада 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - №8. - Ст. 28.
26. Закон України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності" від 3 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – №34. – Ст.228.

27. Закон України “Про приватизацію державного житлового фонду” від 19 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №36. – Ст.524.
28. Закон України “Про приватизацію майна державних підприємств” від 4 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №17. – Ст.122.
29. Закон України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” від 6 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №34. – Ст.160.
30. Закон України “Про страхування” в редакції від 04.10.2001р. (з наступними змінами і доповненнями).
31. Закон України “Про транспорт” від 10 листопада 1994 року // ВВР. 1994. №51. Ст. 446.
32. Закон України “Про фінансовий лізинг” від 11 грудня 2003 року
33. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006р. // ВВР України
34. Закон України ”Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати” від 19.06.2003р.// ВВР України. – 2004. - №1. – ст.1
35. Закон України „Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” від 14 вересня 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. - № 45. - Ст.434.
36. Закон України „Про рекламу” в редакції від 11.07.2003р. // ВВР. 2004. № 8. ст. 62.
37. Закон України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 45, ст.410.
38. Закон України «Про іпотечні облигації» від 22.12.2005 року// ВВР України. -
39. Закон України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» від 14.05.2015 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 29, ст.262.
40. Закон України в редакції від 01.12.2005 року «Про захист прав споживачів»// Відомості Верховної Ради України. – 2006. - № 7. – ст.84
41. Закон України від 02 червня 2005 року «Про тепlopостачання» // Відомості Верховної Ради України, 2005 №28 (15.07.05) ст. 373.
42. Закон України від 02.10.1992 року „Про заставу”// Голос України. – 11.11.1992 року
43. Закон України від 05.04.2001 року «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №29. – ст. 137.
44. Закон України від 05.06.2003 року «Про іпотеку»// Офіційний Вісник України. – 2003. – №28. – ст. 1362.
45. Закон України від 12.07.2001 року «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг»// Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №1. – ст. 1.
46. Закон України від 18.11.2003 року „Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень”
47. Закон України від 19.06.2003 року „Про фермерське господарство”// Голос України. – 29.07.2003 року.
48. Закон України від 19.06.2003 року «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати»// Офіційний Вісник України. – 2003. – №30. – ст. 1526.
49. Закон України від 1993 року «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань»// 1993. - № 39. – ст. 383.
50. Закон України від 2 грудня 1997 року “Про торгово-промислові палати в Україні” // ВВР. 1998. №13. Ст. 52.
51. Закон України від 12 травня 1991 року “Про захист прав споживачів” в редакції закону від 1 грудня 2006 р. //ВВР. 1991. №30. Ст.379.
52. Закон України від 20.05.1999 року «Про Національний банк України»// Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №29. – ст. 238.
53. Закон України від 21.05.1997 року „Про місцеве самоврядування”// Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 30. – Ст. 170.
54. Закон України від 22.05.2003 року «Про електронний цифровий підпис»// Офіційний Вісник України. – 2003. – №25. – ст. 1175.
55. Закон України від 22.05.2003 року «Про електронні документи та електронний документообіг»// Офіційний Вісник України. – 2003. – №25. – ст. 1174.
56. Закон України від 22.11.1996 року «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань»// Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №5. – ст. 28.
57. Закон України від 23.06.2005 року «Про організацію формування та обігу кредитних історій»// Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 32. – Ст. 421

58. Закон України від 29.11.2001 року «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку»// Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 10. – Ст. 78.
59. Закон України від 3 березня 1999 року ”Про державне оборонне замовлення” // Голос України. 1999, 3 квітня.
60. Закон України від 6 жовтня 1998 року “Про оренду землі” // ВВР. 1998. №46-47. Ст.280.
61. Закон України від 7 червня 1996 року “Про захист від недобросовісної конкуренції” // ВВР. 1996. №36. Ст.164.
62. Закон України від 7.12.2000 року «Про банки і банківську діяльність»// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №5–6. – ст. 30.
63. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №3-4. – Ст.27.
64. Інструкції щодо надання окремих видів побутових послуг// Затв. наказом Українського союзу об'єднань, підприємств і організацій побутового обслуговування населення №20 від 27.08.2000 року.
65. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 року// Офіційний Вісник України. – 2003. - № 51. – ст. 2707
66. Інструкція щодо оформлення замовлень з окремих видів послуг та їх виконання // Затв. наказом Укрсоюзсервісу від 30 травня 1994 року.
67. Кодекс торговельного мореплавства України // ВВР України – 1995р. – 1995. - №49 – ст. 349 (стаття 134-140)
68. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 року № 637.
69. Положення про обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті // Затв. постановою КМУ від 14 серпня 1996 року // Урядовий кур'єр. 1996, 12 вересня.
70. Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затверджене постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 № 639//
71. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління Національного банку України від 03.12.2003 року// Офіційний Вісник України. – 2004. - № 1. – ст. 8
72. Положення про порядок здійснення операцій з перестраховування // Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 1996 року // ЗП України. 1996. №19.
73. Положення про порядок здійснення страхової діяльності відокремленими підрозділами страховиків // Затв. наказом Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю від 12 березня 1994 року.
74. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 // Офіційний вісник України – 2001. - № 52. – Ст.2369.
75. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 // Офіційний вісник України. – 2012. - № 17. – ст.632.
76. Порядок подання у тимчасове користування громадян предметів культурно-побутового призначення та господарського вжитку. Затв. Укрсоюзсервіс. // Офіційний вісник України. 2000, №3.
77. Постанова Верховної Ради України від 12 вересня 1991 р. “Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР” // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - №46. – Ст.621.
78. Постанова Верховної Ради України від 17 червня 1992 р. “Про право власності на окремі види майна” // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №35. – Ст.517.
79. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 71 “Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядку її виплати” // Офіційний вісник України. – 2003. - № 4. – Ст.128.
80. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 72 “Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав” // Офіційний вісник України. – 2003. - № 4. – Ст.129.

81. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 1994 року “Про реалізацію окремих положень Закону України “Про захист прав споживачів” // Урядовий кур’єр. 1994, 14 квітня. Правила роздрібної торгівлі продовольчими товарами //Затв. наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції № 185 від 11.07.2003р.
82. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами // Затв. наказом Міністерства зовнішньоекономічних зв’язків України від 3 березня 1995 року.
83. Правила надання банками України інформації споживачу про умови кредитування та сукупну вартість кредиту, затверджені постановою Правління Національного банку України від 10.05.2007 року// Вісник Національного банку України. – 2007. - № 6.
84. Правила побутового обслуговування населення // Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 1999 року. Офіційний вісник України, 25.06.1999, № 23, ст. 1048.
85. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами // Затв. наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції № 98 від 11.03.2004р. Закон України "Про товарну біржу” від 10.12.1991р. // ВВР, 1992, № 10, ст.139. (з наступними змінами і доповненнями).
86. Примірний договір фінансового лізингу // Затв. наказом Міністерства України у справах науки і технологій від 3 березня 1998 року.
87. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135.
88. Статут залізниць України // Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 року; Офіційний вісник України. 1998. №14.
89. Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі, запроваджений Женевською конвенцією 1930 року.
90. Устав автомобільного транспорту Української ССР // Утв. постановленням Совета Министров от 27 июля 1969 года // Свод законов УССР. Том 7. с. 45.
91. Устав внутреннего водного транспорта Союза ССР // Утв. постановленням Совета Министров СССР от 15 октября 1955года // Свод законов СССР. Том 8. С.197.

ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова) література:

1. Гражданское право: В 2 т.: Учебник / Отв.ред. Е.А.Суханов. – М.: БЕК, 2002 (Т.І, Т.ІІ).
2. Гражданское право: Учебник: В 2 ч. / Под.ред. Ю.К.Толстого, А.П.Сергеева. – М.: Проспект, 1996 (Ч.1).
3. Гражданское право: Учебник: В 3 ч. / Отв.ред. В.П.Мозолин, А.И.Масляев. – М.: Юристъ, 2007 (Ч.1).
4. Кодифікація приватного (цивільного) права України / За ред. А.С.Довгєрта. - К., 2000.
5. Методологія приватного права: Зб. наук. праць / Редкол.: О.Д.Крупчан (голова) та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 480 с.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За ред. О.В.Дзєри, Н.С.Кузнєцової, В.В.Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006 (Т.І.)
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. / За ред. В.М. Коссака. – К: Істина, 2008. – 992с.
8. Правова система України: історія, стан та перспективи: У 5 т.: Т.3: Цивільно-правові науки. Приватне право / За заг. ред. Н.С.Кузнєцової. – Х.: Право, 2008. – 640 с.
9. Практика застосування окремих норм Цивільного кодексу України: Практ. посібн. / Гуменюк В.І., Довгєрт А.С., Дзєра О.В. та ін. – К.: Ін Юре, 2008. – 256 с. (На допомогу нотаріусу).
10. Проблемні питання у застосуванні Цивільного і Господарського кодексів України / Під ред. Яреми А.Г., Ротаня В.Г. – К.: Реферат, 2005. – 336 с.
11. Практика застосування окремих норм Цивільного кодексу України: Практ. посібн. / Ярема А.Г., Гнатенко А.В., Григор’єва Л.І. та ін. – К.: Ін Юре, 2008. – 272 с. (На допомогу судді).
12. Ромовська З.В. Українське цивільне право. Загальна частина: Академічний курс: Підручник. – 2-ге вид., допов. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 594 с.
13. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивілістика: на шляху формування доктрин: вибр. наук. праці. – Х.: Золоті сторінки, 2012. – 696 с.
14. Харитонов Є.О., Саніахметова Н.О. Цивільне право України: Підручник. – К.: Істина, 2003.

15. Цивільне право України: Академічний курс: Підручник: У 2-х т. / За заг.ред. Я.М.Шевченко. – К.: Ін Юре, 2006 (Т.1. Загальна частина).
16. Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / За ред. О.В.Дзери, Н.С.Кузнєцової. – К.: Юрінком-Інтер, 2006 (Кн.1).
17. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За заг.ред. В.І.Борисової, І.В.Спасібо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. – К.: Юрінком-Інтер, 2004 (Т.1).
18. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І.Борисова (кер. авт. кол.), Л.М.Баранова, Т.І.Бегова та ін.; за ред. В.І.Борисової, І.В.Спасібо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. – Х.: Право, 2011.
19. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників Проекту ЦКУ. – К.: Істина, 2004.
20. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 кн. / За заг. ред. Я.М.Шевченко. – К.: Ін Юре, 2004. (Кн.1).
21. Цивільний кодекс України: Постатейний коментар у двох частинах / Відп.ред. А.С.Довгерт, Н.С.Кузнєцова. – К.: Юстиніан, 2005 (Ч.1).
22. Цивільне право України. Особлива частина / За ред. О.В.Дзери - К.:Юрінком Інтер, 2010. – 1076с.
23. Цивільне право України. Загальна частина / За ред. О.В.Дзери - К.:Юрінком Інтер, 2010. – 976с.
24. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2т. - 4-е вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.) Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. – К.:Юрінком Інтер, 2010. – Т.І.
25. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2т. - 4-е вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.) Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. – К.:Юрінком Інтер, 2010. – Т.ІІ.
26. Цивільне право України: Підручник. Видання друге, перероблене і доповнене: Підручники, навчальні посібники, / Старцев О. В., Харитонов Є. О., Харитонova О. І., — 2008. — 816 с.
27. Цивільне право України: Навчальний посібник / Голубева Н. Ю., Харитонов Є. О., — 2008. — 280 с.
28. Цивільні правовідносини: Монографія / Харитонов Є. О., Харитонova О. І., — 2008. — 303 с.

Додаткова (допоміжна) література:

1. Агарков М.М. Обязательство по советскому праву. – М., 1940.
2. Агарков М.М. Проблема злоупотребления правом в советском гражданском праве // Известия АН СССР. – 1946. - № 6.
3. Азимов Ч.Н. Залоговое право. – Харьков, 1993.
4. Азімов Ч.Н. Поняття і зміст приватного права // Вісник АПРН України. - 1998. - №3.
5. Азімов Ч.Н. Про предмет і метод цивільного права // Вісник АПРН України. -1999. - №1.
6. Азімов Ч.Н. Сервітути в цивільному праві України // Вісник АПРН України. – 2000. – №1.
7. Андреев В.К. Представительство в гражданском праве. - Калинин, 1978.
8. Анурова О. Н., Звонок С. Н., Скловский К. И. Собственность в гражданском праве // Государство и право. – 2001. – № 8.
9. Базанов И.А. Происхождение современной ипотеки. – М., 2004
10. Баранець О.М. Актуальні проблеми застави земельних ділянок // Вісник господарського судочинства. – 2002. - № 4.
11. Барінова Е.А. Понятие, виды и формы гражданско-правовой ответственности за нарушение договорного обязательства // Актуальные проблемы гражданского права. Вып. 6 / Под ред. О.Ю. Шиловоста. – М., 2003.
12. Бациев В.В. Обязательство, осложненное условием об отступном (замене исполнения). – М., 2003.
13. Бегова Т. Суб'єкти права інтелектуальної власності на ноу-хау // Право України. – 2005. – № 11.
14. Безсмертна Н. Межі здійснення права приватної власності в Україні // Право України. – 2002. – №6.
15. Безсмертна Н. Співвідношення понять “право власності” та “здійснення права власності” // Право України. – 2003. – №11.
16. Белов В.А. Сингулярное правопреемство в обязательстве. – М., 2000.
17. Бервено С.Н., Яроцкий В.Л. Правовое регулирование вексельного обращения в Украине.- Х., 2001.

18. Бегова Т.І. Поняття „ноу-хау” та договір про його передачу: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Харків, 2008.
19. Білоусов В.М. Сучасна трактовка прав на результати інтелектуальної діяльності // Вісник господарського судочинства. – 2003. - №1.
20. Бірюков В. Визначення поняття цінних паперів // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - № 6.
21. Благая І. Історія правового інституту застави і сучасність // Право України. – 1999. - № 1.
22. Богатырёв Ф.О. Залог прав // Актуальные проблемы гражданского права: Сб. статей. Вып. 4/ Под ред. М.И. Брагинского. – М., 2002
23. Богдан Й.Г. Захист цивільних прав та інтересів // Нотар. – 2005. - № 1-2.
24. Богдан Й.Г. Представництво за новим Цивільним кодексом України // Нотар. – 2004. - № 1.
25. Богданов Е.В. Сущность и ответственность юридического лица // Государство и право. – 1997. - №10.
26. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2005.
27. Боднар Т.В. Гарантія як вид забезпечення виконання зобов'язання за Цивільним кодексом України // Вісник господарського судочинства. – 2003. - № 2.
28. Боднар Т.В. Загальні засади виконання цивільно-правових зобов'язань // Вісник господарського судочинства. – 2003. - № 4.
29. Боднар Т.В. Строк (термін) виконання договірної зобов'язання в цивільному праві України // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 2.
30. Борисова В.І. Теорії юридичної особи: історія та сучасність // Вісник АПРН України. – 2001. - № 4.
31. Брагинский М.И. Залог и закон о залоге // Хозяйство и право. - 1993. - № 2.
32. Брагинский М.И. Сделки. Представительство. Исковая давность // Хозяйство и право. - 1995. - № 6.
33. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право: Книга первая: Общие положения. – М.: Статут, 2001.
34. Братусь С.Н. Предмет и система советского гражданского права. - М., 1963.
35. Братусь С.Н. Субъекты гражданского права. – М., 1984.
36. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность (теоретические аспекты). – М., 1976.
37. Братусь С.Н. Юридические лица в советском гражданском праве (понятие, виды, государственные юридические лица). – М.: Юриздат, 1947.
38. Варфоломеева Ю.А. Интеллектуальная собственность в условиях инновационного развития: Монография. – М.: Ось-89, 2006.
39. Вахонєва Т. Поняття та юридична природа строків (термінів) за новим цивільним законодавством України // Право України. – 2003. – № 12.
40. Ващинець І.І. Деякі проблеми реалізації права слідування за чинним законодавством України // Право України. – 2005. - № 3.
41. Веберс Я.Р. Правосубъектность граждан в советском гражданском и семейном праве. – Рига, 1976.
42. Венедиктов А.В. Государственная социалистическая собственность. – М.-Л., 1948.
43. Венедіктова І.В. Захист охоронюваних законом інтересів у цивільному праві: монографія / І.В.Венедіктова. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 288 с.
44. Вишневский А.А. Залоговое право. - М., 1995.
45. Відповідальність у приватному праві: монографія / [І.А.Безклубий, Н.С.Кузнецова, Р.А.Майданик та ін.]; за заг. ред. І.А.Безклубого. – К.: Грамота, 2014. – 416 с.
46. Власова А.В. Правовая природа принятия исполнения по обязательству // Государство и право. – 1995. - № 5.
47. Власова А.Г. Сделки. Представительство. Исковая давность. – М., 1970.
48. Вошатко А.В. О сущности уступки права требования // Очерки по торговому праву / Под ред. Е.А. Крашенинникова. – Вып. 7. – Ярославль, 2001.
49. Габов А. Некоторые вопросы уступки права // Хозяйство и право. – 1999. - №4.
50. Гавзе Ф.И. Обязательственное право (общие положения). – Минск, 1968.
51. Гаврилов Э., Илларионова П. Недействительность сделок, заключенных под влиянием заблуждения или обмана // Советская юстиция. – 1978. - № 19.

52. Гаврилов Э.П. Об исковой давности // Российская юстиция. – 1998. - № 2.
53. Галянтнич М. Захист ділової репутації: цивільно-правові проблеми // Право України. – 2001. – №1.
54. Герц А.А. Ипотека підприємства як єдиного майнового комплексу: Монографія. – Львів, 2007.
55. Годеме Е. Общая теория обязательств. – М., 1948.
56. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія / Н.Ю.Голубева. – О.: Фенікс, 2013. – 642 с.
57. Городов О.А. Право на средства индивидуализации: товарные знаки, знаки обслуживания, наименования мест происхождения товаров, фирменные наименования, коммерческие обозначения. – М.: Волтерс Клувер, 2006.
58. Грибанов В.П. Осуществление и защита гражданских прав. – М.: Статут, 2001.
59. Грибанов В.П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав. – М., 1972.
60. Грибанов В.П. Сроки в гражданском праве. – М., 1967.
61. Грибанов В.П. Юридические лица. М., 1961.
62. Григоровська Л. В. Шляхи вдосконалення законодавства, що регулює вексельний обіг в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 3.
63. Гурська Т. Право на здоров'я в системі особистих немайнових прав // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – №6.
64. Демченко Т.С. Сутність права на товарний знак // Вісник господарського судочинства. – 2003. - №4.
65. Демченко Т.С. Умови надання правової охорони знакам для товарів і послуг // Вісник Вищого арбітражного суду України.- 2000. - №2.
66. Дзера І.О. Цивільно-правові засоби захисту права власності. – К., 2001
67. Дзера О., Отраднова О. Недійсність правочину (угоди) за новим Цивільним кодексом України // Юридична Україна. – 2003. - № 10.
68. Дзера О.В. Розвиток права власності громадян в Україні. – К., 1996.
69. Дмитрієва С. Деякі аспекти правової охорони зазначень походження товарів в Україні // Право України. – 2003. – №2.
70. Дністрянський С. Погляд на теорії права та держави. – Львів, 1925.
71. Дністрянський С. Цивільне право. - Т.І. - Відень, 1919.
72. Дозорцев В.А. Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. Сборник статей. – М.: Статут, 2005.
73. Дюма Роллан. Литературная и художественная собственность. – М., 1993.
74. Дякович М. Ипотека – інструмент для боржника і кредитора. – Львів, 2004
75. Егоров Н.Д. Гражданско-правовое регулирование общественных отношений. –Л., 1986.
76. Егоров Н.Д. Классификация обязательств по советскому гражданскому праву // Советское государство и право. – 1989. - № 3.
77. Егоров Ю.П. Понятие сделки. - Свердловск, 1990.
78. Емельянов В.И. Разумность, добросовестность, незлоупотребление гражданскими правами. - М., 2002.
79. Єфімов О. Правова природа індосаменту переказного та простого векселя// Право України. – 1999. - №4.
80. Жгунова А.В. Сроки в советском гражданском праве. Автореф. ... дисс. канд.. юрид. наук / 12.00.03. – Свердловск, 1971.
81. Жилінкова І. Правовий режим спільності майна подружжя// Вісник АПрН України. - № 18.
82. Загоруйко О. Заклад як речевий спосіб забезпечення виконання зобов'язань / Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. - Харків, 1997.
83. Зелена О. Поняття юридичної відповідальності: окремі проблеми // Право України. – 2002. - № 11.
84. Зобов'язальне право: Теорія і практика: Навчальний посібник / За ред. О.В.Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 1998.
85. Иванова Л.Я. Гражданская правосубъектность лиц, страдающих психическими расстройствами. Автореф. дисс. ... канд.юрид.наук. – Екатеринбург, 1993.
86. Иоффе О.С. Обязательственное право. – М.: Юридлит., 1975.
87. Иоффе О.С. Ответственность по советскому гражданскому праву. – Ленинград, 1955.

88. Иоффе О.С. Правоотношение по советскому гражданскому праву // Избранные труды по гражданскому праву. – М.: Статут, 2000.
89. Иоффе О.С. Развитие цивилистической мысли в СССР. – Л., 1975.
90. Исаков В.Б. Юридические факты в советском праве. – М., 1984.
91. Ігнатенко В. Договірні та позадоговірні зобов'язання // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 11.
92. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика: Науково-практичне видання: У 4 т. / За заг. ред. О.Д.Святоцького.- К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 1999.
93. Камалитдинова Р.А. Развитие доктрины невозможности исполнения обязательств в различных правовых системах // Актуальные проблемы гражданского права: Сб. статей. Вып. 4 / Под ред. М.И. Брагинского. – М., 2002.
94. Канзафарова І.С. Теорія цивільно-правової відповідальності: Монографія. – Одеса, 2006.
95. Карапетов А.Г. Соотношение принципа реального исполнения и мер гражданско-правовой ответственности // Актуальные проблемы гражданского права. Вып. 6 / Под ред. О.Ю. Шиловцова. – М., 2003.
96. Кашинцева О.Ю. Особливості захисту права власності на знак для товарів і послуг // Право України.- 2000.- №6.
97. Кашинцева О.Ю. Треті особи як суб'єкти права на знак для товарів і послуг // Право України.- 1999.- №7.
98. Кириллова М.Я. Исковая давность. – М., 1966.
99. Ковалёв М.И. Право на жизнь и право на смерть // Государство и право. – 1992. - № 7.
100. Ковальчук А. Правові проблеми розвитку іпотеки в Україні // Право України. – 2002. - № 9.
101. Кодинець А.О. Географічне зазначення та торговельна марка: проблеми правової охорони // Вісник господарського судочинства. – 2005. - № 3.
102. Колесніченко К. Іпотека: правові проблеми // Право України. – 2001. - № 10.
103. Комберянов С. Удержание – гарантия исполнения обязательств // Юридическая практика. – 2003. - № 32.
104. Коссак В.М. Договір як підстава виникнення заставних зобов'язань // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2001. - Вип. 36.
105. Коссак В.М. Оперативні санкції в новому Цивільному кодексі України // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2004. – Вип.39.
106. Коссак В.М. Проблеми припинення цивільно-правових зобов'язань в світлі нового Цивільного кодексу України // Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу. – Львів, 2003.
107. Коссак В.М. Строки в капітальному будівництві. – К.: Будівельник, 1991.
108. Коссак В.М., Якубівський І.Є. Право інтелектуальної власності: Підручник. – К.: Істина, 2007.
109. Коструба А.В. Юридические факты в механизме прерывания гражданских отношений: монография. – К.: Ин Юре, 2014. – 416 с.
110. Кот О.О. Перехід прав кредиторів: Історія. Теорія. Законодавство. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
111. Кот О.О. Уступка вимоги: доктрина, законодавство та практика // Вісник господарського судочинства. – 2000. - № 4.
112. Кохановська О.В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: Монографія. – К., 2006.
113. Кравчук В.М. Вихід учасника з товариства з обмеженою відповідальністю: основні проблеми // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – №12; 2002. – №1.
114. Кравчук В.М. Правові ознаки юридичної особи // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. - № 8.
115. Кравчук В.М. Про правоздатність юридичних осіб: окремі питання // Право України. – 1999. - № 12.
116. Красавчиков О.А. Диспозитивность в гражданско-правовом регулировании // Советское государство и право. – 1970. - № 1.
117. Красавчиков О.А. Ответственность, меры защиты и санкции в советском гражданском праве // Проблемы гражданско-правовой ответственности и защиты гражданских прав. – Свердловск, 1973.
118. Красавчиков О.А. Система отдельных видов обязательств // Советская юстиция. – 1960. - № 5.

119. Красавчиков О.А. Сущность юридического лица. // Советское государство и право. - 1976. - № 2.
120. Красавчиков О.А. Юридические факты в советском гражданском праве. – М., 1958.
121. Красавчикова Л.О. Понятие и система личных неимущественных прав граждан (физических лиц) в гражданском праве Российской Федерации. – Екатеринбург, 1994.
122. Крашенинников Е.А. Допустимость уступки требования // Хозяйство и право. – 2000. - № 8.
123. Крижна В.М. Співвідношення прав на торговельну марку та промисловий зразок за законодавством України // Вісник господарського судочинства. – 2005. - №3.
124. Крупко П. Суб'єкти добровільного представництва за цивільним правом // Право України. – 2002. - №5.
125. Кузнецова Л.Г., Шевченко Я.Н. Гражданско-правовое положение несовершеннолетних. – М., 1968.
126. Кузнецова Н.С., Назарчук І.Р. Ринок цінних паперів в Україні: правові основи формування і функціонування. – К.: Юрінком Інтер, 1998.
127. Кузьмичин А. Класифікація представництва і повноваження в цивільному праві // Підприємство, господарство і право. – 2000. - №8.
128. Кухар В.І., Афанасьєв В.В., Жуков В.І. Юридична природа права інтелектуальної власності: врахування при вирішенні спорів // Вісник господарського судочинства. – 2005. - №3.
129. Кучер В. Особливості визначення правочину таким, що порушує публічний порядок // Право України. – 2003. – №12.
130. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАНУ, 2004. – 328 с.
131. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. – К., 2004.
132. Лапач В.А. Система объектов гражданских прав: Теория и судебная практика. СПб: Юр. Центр Пресс, 2002.
133. Латынцев А.В. Обеспечение исполнения договорных обязательств. – М.: Лекс-Книга, 2002.
134. Левик А., Яворська О. Межі здійснення права приватної власності на житло // Право України. – 2001. – №9.
135. Левшина В. Сделки: виды, условия действительности, правовые последствия // Закон. - 1993. - № 8.
136. Лейст О.Э. Санкции и ответственность по советскому праву (теоретические проблемы). – М., 1981.
137. Леонова Г.Б. Учреждение как субъект гражданского права // Вестник МГУ. Серия 11. Право. – 1998. - № 1.
138. Лепех С.М. Підстави, порядок та правові наслідки відмови від договору // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали XI регіон. наук.-практ. конференції (3-4 лютого 2005 р.). – Львів, 2005.
139. Ли А.С. Разграничение сделок представительства и посредничества // Законодательство и экономика. – 1995. - №11-12.
140. Лилак Д. Забезпечення виконання господарсько-правових зобов'язань неустойкою // Право України. - 1996. - № 12.
141. Луспеник Д.Д. Новий ЦКУ. Спеціальні способи захисту честі, гідності, ділової репутації за новим цивільним кодексом: теоретичні і практичні аспекти // Адвокат. – 2004. – № 4.
142. Луць В.В. Строки в цивільних правовідносинах. – Львів: ЛДУ, 1992.
143. Луць В.В. Строки захисту цивільних прав. – Львів: ЛДУ, 1993.
144. Луць В.В. Строки і терміни у цивільному праві: монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 320 с.
145. Майданик Р.А. Проблеми довірчих відносин в цивільному праві: Монографія. – К., 2002.
146. Макода В.Є. Об'єкти промислового зразка // Вісник Вищого арбітражного суду України.- 2000.- №2.
147. Макода В.Є. Оформлення прав на промисловий зразок // Право України.- 2000.- №5.
148. Макода В.Є. Припинення правової охорони промислового зразка та захист прав на нього // Право України.- 2000.- №6.
149. Малеин Н.С. Закон, ответственность и злоупотребление правом // Советское государство и право. – 1991. - № 11.

- 150.Малеин Н.С. Охрана личных (неимущественных) прав граждан // Развитие советского гражданского права на современном этапе / Н.С.Малеин, В.П.Мозолин и др. – М.: Наука, 1986.
- 151.Малеина М.Н. Защита личных неимущественных прав советских граждан. – М., 1991.
- 152.Малеина М.Н. О праве на жизнь // Государство и право. – 1992. - № 2.
- 153.Малеина М.Н. Содержание и осуществление личных неимущественных прав граждан: проблемы теории и законодательства // Государство и право. – 2000. - № 2.
154. Мананкова Р.П. Правоотношение общей долевой собственности по советскому законодательству. – Томск, 1977.
155. Мартин В.М. Право користування чужим майном (сервітути) за новим законодавством України // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2004. – Вип.39.
156. Масевич М. Исковая давность // Хозяйство и право. – 1993. - № 9.
- 157.Матвеев Г.К. Вина в советском гражданском праве. – К., 1951.
- 158.Матвеев Г.К. Основания гражданско-правовой ответственности. – М., 1970
159. Матвеев И.В. Правовая природа недействительных сделок. – М., 2004.
160. Матвеев И.В. Юридическое значение формы сделки и ответственность за ее нарушение // Хозяйство и право. - 2001. - №12.
161. Мельник М. Володіння за новим Цивільним кодексом України // Право України. – 2004. – №1.
162. Мельник О.М. Законодавство України про товарні знаки: проблемні питання // Право України.- 1999.- №4.
163. Мельник О.М. Захист права на товарний знак // Право України.- 2001.- №3.
164. Мельник О.М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні: Монографія. – Х., 2002.
165. Мельник О.М. Суб'єкт права інтелектуальної власності та його цивільно-правовий статус: Монографія. – Х.: Вид-во НУВС, 2003. – 156 с.
166. Мельник О.М. Товарний знак та його ознаки // Право України.- 1999.- №2.
167. Мельников А.А. Понятие “ноу-хау” и правовая регламентация отношений по его передаче // Советское государство и право.- 1981.- №11.
168. Методологія приватного права : Зб. наук. праць / Редкол. О.Д.Крупчан (голова) та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2003.
169. Мисник Н.Н. Правовая природа общей собственности // Правоведение. – 1993. - № 1.
170. Михайленко О. Інститут володіння: постановка проблеми // Право України. – 2002. – №9.
- 171.Міхалев А. Договір поруки як засіб забезпечення // Підприємництво, господарство і право. - 2001. - № 8.
- 172.Міхно О. Припинення цивільно-правового договору через неможливість його виконання // Підприємництво, господарство і право. – 2003. - № 11.
173. Мічурін Є.О. Виникнення права власності на житло за договором // Вісник господарського судочинства. – 2002. – №3.
174. Москаленко В.С. Деякі питання судового захисту права промислової власності // Вісник Вищого арбітражного суду України.- 1999.- №1.
175. Музика Л. Власність в економічному та правовому вимірі // Право України. – 2001. – №12.
176. Невзгодина Е.Л. Представительство по советскому гражданскому праву. - Томск, 1980.
177. Нерсесов Н.И. Понятие добровольного представительства в гражданском праве // Избранные труды по представительству и ценными бумагами в гражданском праве. - М., 1998.
178. Новицкий И.Б. Сделки. Исковая давность. – М., 1954.
- 179.Новицкий И.Б., Лунц Л.А. Общее учение об обязательстве. – М., 1950.
- 180.Новосёлова Л.А. Сделки уступки права (требования) в коммерческом праве. – М., 2003.
181. Ойгензихт В.А. Воля и волеизъявление (очерк теории, философии и психологии права). - Душанбе, 1983.
182. Онуфрієнко О. Дискусійні питання визначення цінних паперів як об'єктів права// Підприємництво, господарство і право. – 2001. - № 9.
183. Осипова А.Г. Правовое регулирование сделок, совершенных гражданами. – Минск, 1986.
184. Основы интеллектуальной собственности.- К.: Издательский Дом «Ин Юре», 1999.
- 185.Отрадна О.О. Неустойка в цивільному праві. Автореф. канд. юрид. наук. – К., 2002.
- 186.Павлодский Е.А. Невозможность исполнения обязательств в современном договорном праве // Проблемы современного гражданского права. – М.: Городец, 2000.

187. Павлодский Е.А. Случай и непреодолимая сила в гражданском праве. – М., 1978.
188. Паладій М. Тенденції розвитку законодавства у сфері інтелектуальної власності // Право України. – 2002. – №2.
189. Пастухов О.М. Авторське право в Інтернеті. – К., 2004.
190. Петренко О.Б. Застосування заходів оперативного впливу у захисті прав на об'єкти промислової власності // Вісник господарського судочинства. – 2003. – №1.
191. Петренко С. Правовий захист комп'ютерних програм // Право України. – 2003. – №3.
192. Підпригора О. Речеві права на чуже майно за новим Цивільним кодексом України // Вісник АПрН України. – 2003. – №4.
193. Підпригора О.А. Загальні положення про право інтелектуальної власності в Цивільному кодексі України // Право України. – 2003. – №7.
194. Підпригора О.А. Захист права інтелектуальної власності потребує удосконалення // Вісник Вищого арбітражного суду України. – 2000. – №1.
195. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України: Навч. посібник для студентів юрид. вузів та фак. ун-тів. – К.: Юрінком-Інтер, 1998.
196. Покровский И.А. Основные проблемы гражданского права. – М.: Статут, 2003.
197. Попова Ю.А. Признание граждан безвестно отсутствующими. – М., 1985.
198. Почуйкин В. Некоторые вопросы уступки права требования в современном гражданском праве // Хозяйство и право. – 2000. – № 1, 2.
199. Право власності в Україні: Навч. посібн. / За ред. О.В.Дзери, Н.С.Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2000.
200. Право інтелектуальної власності: Академічний курс: Підручник / За заг. ред. О.А.Підпригори, О.Д.Святоцького. – К.: Ін Юре, 2004.
201. Право собственности в Украине / Под ред. Я.Н.Шевченко. – К., 1996.
202. Приватноправові механізми здійснення та захисту суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб: колективна монографія / В.Л.Яроцький, В.І.Борисова, І.В.Спасибо-Фатеева, І.В.Жилінкова та ін. / За наук. ред. проф. В.Л.Яроцького. – Х.: Юрайт, 2013. – 272 с.
203. Примак В.Д. Визначення вини як умови цивільно-правової відповідальності // Право України. – 2002. – № 10.
204. Примак В.Д. Вина і добросовісність у цивільному праві (теорія, законодавство, судова практика) / В.Д.Примак. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 432 с.
205. Примак В.Д. Відшкодування моральної шкоди на засадах справедливості, розумності й добросовісності: монографія / В.Д.Примак. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 432 с.
206. Процьків Н.М. Правове регулювання розірвання цивільно-правових договорів за цивільним законодавством України. Автореф. ... дис. канд. юрид. наук. – К., 2003
207. Пучковская И.И. Ипотека: залог недвижимости. – Харьков: Консум, 1997.
208. Пушай В.І. Визнання цесії як завершальний етап її історичного розвитку // Вісник господарського судочинства. – 2000. – № 4.
209. Пушай В.І. Деякі проблеми відступлення права вимоги за новим Цивільним кодексом України // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 3.
210. Рабинович Н.В. Недействительность сделок и её последствия. – Ленинград, 1960.
211. Ринг М. Об исковой давности // Советское государство и право. – 1960. – № 10.
212. Розвиток цивільного і трудового законодавства в Україні / За ред. Я.М.Шевченко. – Х.: Консум, 1999.
213. Романов О.Е. Теоретические и практические аспекты определения состава предприятия как имущественного комплекса // Актуальные проблемы гражданского права: Сб. статей. Вып.6 / Под. ред. О.Ю.Шиловцова. – М., 2003.
214. Ромовская З.В. Защита в советском семейном праве. – Львов, 1985.
215. Ромовская З.В. Личные неимущественные права граждан СССР (понятие, виды, классификация, содержание, гражданско-правовая защита). Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 1968.
216. Ромовская З.В. Спорные вопросы учения об исковой давности // Совершенствование правового регулирования в период перестройки. Вестник Львовского университета. – 1988. – Вып.26.
217. Ромовська З.В. Особисті немайнові права фізичних осіб // Українське право. – 1997. – № 1(6).
218. Ромовська З.В. Цивільна дієздатність громадянина (фізичної особи) // Право України. – 1995. – № 2.

219. Ромовська З.В. Цивільна правоздатність громадян // Право України. – 1994. - № 10.
220. Рубанов А.А. Проблемы совершенствования теоретической модели права собственности // Развитие советского гражданского права на современном этапе / Н.С.Малеин, В.П.Мозолин и др. – М.: Наука, 1986.
221. Рясенцев В.А. Основания представительства в советском гражданском праве // Уч. записки ВЮЗИ. - Вып. 1. - М., 1948.
- 222.Рясенцев В.А. Прекращение обязательств в судебной практике // Советская юстиция. – 1978. - № 18.
223. Рясенцев В.А. Сделки по советскому гражданскому праву. - М., 1951.
- 224.Саватье Р. Теория обязательств. – М., 1972.
- 225.Савицька А.М. Сутність цивільно-правової відповідальності // Юридична відповідальність (цивілістичні аспекти) / За ред. Н.І.Титової. – Львів, 1975.
- 226.Савицька А.М. Форми протиправної поведінки за радянським цивільним правом // Юридична відповідальність (цивілістичні аспекти) / За ред. Н.І.Титової. – Львів, 1975.
- 227.Сарбаш С.В. Исполнение договорного обязательства третьим лицом. – М., 2003.
- 228.Сарбаш С.В. Право удержания как способ обеспечения исполнения обязательств. – М., 2003
229. Сverdlyk G.A., Strauninng E.L. Защита и самозащита гражданских прав. – М., 2002.
230. Святоцький О., Крайнев П. Право на загальновідомий знак для товарів і послуг в Україні // Право України. – 2002. – №5.
231. Селіванов А. Кому належить право на фірмове найменування (фірму)? // Право України. – 2002. – №11.
232. Сенчищев В.И. Объект гражданского правоотношения // Актуальные проблемы гражданского права / Под ред. М.И.Брагинского. – М.: Статут, 1999.
233. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. - М., 2001.
- 234.Сібільов М. Договірне зобов'язання та його виконання // Вісник АПрН України. – 2003. - № 2-3.
235. Сібільов М. Загальна характеристика сфери приватного права // Вісник АПрН України. - 2001. - №2.
236. Скловский К.И. Представительство в гражданском праве и процессе (вопросы теории: сущность, содержание, структура) / Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 1982.
237. Скловский К.И. Собственность в гражданском праве. – М., 2000.
238. Слипченко С.А. Право доверительной собственности: Монография. – Харьков: Консум, 2000.
239. Слипченко С.О. Особисті немайнові правовідносини щодо оборотоздатних об'єктів: монографія / С.О.Слипченко. – Х.: Діса плюс, 2013. – 552 с.
- 240.Слюсаревский Н. Имущественный поручитель: поручитель или залогодатель// Юридическая практика. – 2002. – 27.03.
241. Сокуренок В. Власність – основа свободи. На шляху до правової держави // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Львів, 1992.
- 242.Соловйов А. Деякі аспекти „права людини на смерть” // Підприємництво, господарство і право. – 2003. - № 4.
- 243.Соловйов А. Деякі юридичні проблеми штучного переривання вагітності в аспекті права людини на життя // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Вип. 36. – Львів, 2001.
- 244.Соловйов А. До питання співвідношення понять права людини на життя та на охорону здоров'я і медичну допомогу// Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 10.
245. Соловьёв А. Наиболее общее понятие права собственности // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – №9.
246. Спасибо–Фатеева И.В. Акционерные общества: Корпоративные правоотношения. – Х., 1998.
247. Спасибо-Фатеева I.B. Нікчемні правочини та їх наслідки // Вісник господарського судочинства. – 2004. – №2.
248. Степанов С.А. Имущественные комплексы в российском гражданском праве. М., 2002
249. Стефанчук М.О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав: Монографія. – К.: КНТ, 2008. – 184 с.
- 250.Стефанчук Р. Право на життя як особисте немайнове право фізичної особи// Право України. – 2003. - № 11.
- 251.Стефанчук Р. Проблеми правового закріплення та захисту репродуктивних прав фізичної особи// Юридичний вісник України. – 2004. - № 23 (5-11 червня).

252. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія / Відп. ред. Я.М.Шевченко. – Хмельницький: Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2007. – 626 с.
253. Стефанчук Р.О. Захист честі, гідності та репутації в цивільному праві. – К.: Наукова думка, 2001.
254. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб в цивільному праві (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія. – Хмельницький, 2007.
255. Суб'єкти цивільного права / За заг. ред. Я.М.Шевченко. – Х.: Харків юридичний, 2009. – 632 с.
256. Сумской Д. Вина как условие гражданско-правовой ответственности юридического лица // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 8.
257. Суханов Е. Лекции о праве собственности. – М.: Юридическая литература, 1991.
258. Суханов Е. Общие положения о праве собственности и других вещных правах // Хозяйство и право. – 1995. – №6.
259. Суханов Е. Общие положения о праве собственности и других вещных правах // Хозяйство и право. – 1995. – №6.
260. Суханов Е.А. Лекции о праве собственности. – М., 1991.
261. Сыродоев Н.А. Земля как объект гражданского оборота // Государство и право. – 2003. - № 8
262. Таш'ян Р.І. Односторонні правочини у цивільному праві: Монографія. – Х.: Право, 2010. – 200 с.
263. Толстой В.С. Законодательство о сделках: спорные вопросы практики его применения. - М., 1982.
264. Толстой В.С. Исполнение обязательств. – М., 1973.
265. Толстой В.С. Мнимые и притворные сделки // Социалистическая законность. – 1971. - №12.
266. Толстой Ю.К. Исковая давность // Правоведение. – 1992. - № 4.
267. Толстой Ю.К. Принципы гражданского права // Проведение. – 1992. - № 2.
268. Трофименко А. В. К вопросу о соотношении общетеоретической модели субъективного права и цивилистической модели права собственности // Государство и право. – 2003. – №2.
269. Туктаров Ю.Е. Имущественные права как объекты гражданско-правового оборота // Актуальные проблемы гражданского права: Сб. статей. Вып. 6 / Под. ред. О.Ю. Шилохвоста. – М., 2003.
270. Ус М.В. Колізії суб'єктивних цивільних прав: монографія. – Х.: Право, 2014. – 224 с.
271. Фогельсон Ю.Б. Избранные вопросы общей теории обязательств: Курс лекций. – М.: Юристъ, 2001.
272. Фонов А. П. К вопросу о собственности гражданском праве: проблемы теории и практики // Государство и право. – 2003. – № 10.
273. Фролов В. Вирішення спорів про визнання угод недійсними за позовами податкових органів // Право України. – 2004. – №1.
274. Халаїм Н. Правова природа патенту на промисловий зразок // Право України. - 2000.- №8.
275. Халаїм Н. Правове регулювання прав на промислові зразки, створені кількома особами // Право України. - 1999.- №12.
276. Халаїм Н. Судові засоби захисту превентивного характеру та захист прав патентоволодільця // Право України. - 2000.- №11.
277. Халфина Р.О. Общее учение о правоотношении. – М.: Юрид. лит., 1974.
278. Харитонов Є.О. Українська традиція приватного права: між Сходом і Заходом // Вісник АПрН України. – 2000. - № 4.
279. Харитонов Є.О. Цивільні правовідносини: Монографія / Є.О.Харитонов, О.І.Харитонova. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Одеса: Фенікс, 2011. – 456 с.
280. Харитонova О.І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади): монографія. – Одеса: Фенікс, 2011. – 346 с.
281. Харьковская цивилистическая школа: в духе традиций: монография / под ред. И.В.Спасибо-Фатеевой. – Х.: Право, 2011. – 296 с.
282. Харьковская цивилистическая школа: объекты гражданских прав: монография / И.В.Спасибо-Фатеева, В.И.Крат, О.П.Печеный и др.; под общ. ред. И.В.Спасибо-Фатеевой. – Х.: Право, 2015. – 720 с.

283. Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография / под общ. ред. И.В.Спасибо-Фатеевой. – Х.: Право, 2012. – 424 с.
284. Хатнюк Н. Юридична природа фіктивних та удаваних правочинів // Право України. – 2004. - № 4.
285. Хохлов Е.Б., Бородин В.В. Понятие юридического лица : история и современная трактовка // Государство и право. – 1993. - № 9.
286. Хохлова Г.В. Понятие гражданско-правовой ответственности // Актуальные проблемы гражданского права. Вып. 5 / Под ред. В.В. Витрянского. – М., 2002.
287. Цікало В.І. Давність у цивільних правовідносинах. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / 12.00.03. – Львів, 2004.
288. Цікало В.І. Корпоративне товариство: поняття, ознаки, організаційно-правові форми // Право України. – 2006. - № 6.
289. Цікало В.І. Набувальна давність в новому Цивільному кодексі України // Нотар. – 2003. - № 1.
290. Цікало В.І. Співвідношення між „завдатком”, „авансом” і „попереднім договором” // Нотар. – 2005. - № 3-4.
291. Цікало В.І., Гнатів О.М. Поняття та зміст правового режиму пайових цінних паперів // Підприємництво, господарство і право. – 2007. - № 7.
292. Цюра В.В. Речові права на чуже майно: Науково-практичний посібник. – К.: КНТ, 2006.
293. Чеговадзе Л. Уступка права требования. Закон и правоприменительная практика // Хазяйство и право. – 2001. - № 9.
294. Черепяхин Б.Б. Виндикационные иски в советском праве // Труды по гражданскому праву. – М., 2001.
295. Черепяхин Б.Б. Правопреемство по советскому гражданскому праву // Труды по гражданскому праву. – М., 2001
296. Черных А.В. Залог недвижимости в российском гражданском праве. – М., 1995.
297. Шаповалова О.І. Юридичні умови застосування неустойки, процентів як мір цивільно-правової відповідальності // Вісник господарського судочинства. – 2004. - № 3.
298. Шахматов В.П. Составы недействительных сделок и обусловленные ими последствия. – Томск, 1967.
299. Шикова Е.А. Правовые проблемы залога ценных бумаг // Актуальные проблемы гражданского права: Сб. статей. Вып. 4 / Под ред. М.И. Брагинского. – М., 2002.
300. Шимон С.І. Теорія майнових прав як об'єктів цивільних правовідносин: монографія / С.І.Шимон. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 664 с.
301. Шишка Р.Б. Охрана права интеллектуальной собственности: авторско-правовой аспект. Монография. – Х.: Вид-во НУВС, 2002. – 368 с.
302. Шкрум П.С. Застава як речово-правовий спосіб забезпечення зобов'язань за законодавством України / Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. - К., 1996.
303. Штефан О. Авторське право на сучасні комп'ютерні технології // Право України. – 2005. - №2.
304. Эйдинова Э.Б. Сделки в нотариальной и судебной практике. – М., 1980.
305. Эрделевский А. Недействительность сделки // Российская юстиция. – 1999. – №11-12.
306. Юркевич Ю.М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: Монографія / Наук. ред. В.М.Коссак. – Хмельницький: Вид-во Цюпак, 2010. – 224 с.
307. Яворська О.С. Проблеми виникнення права приватної власності за давністю володіння (набувальна давність) // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 1.
308. Яворська О.С. Проблеми правосуб'єктності ЗАТ // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 3.
309. Яворська О.С. Цивільні відносини: нові підходи у правовому регулюванні // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 3.
310. Яворська О.С. Цінні папери як об'єкти цивільних прав // Нотар. – 2004. - № 2.
311. Яворська О.С. Юридичні підстави виникнення права приватної власності громадян за цивільним законодавством України. – Львів: Вид-во ЛДУ, 1996.
312. Яковлев А.С. Имущественные права как объекты гражданских правоотношений: Теория и практика. – М., 2005.

313. Яковлев В.Ф. Гражданско-правовой метод регулирования общественных отношений. - Свердловск, 1972.
314. Якубівський І. Об'єкт права інтелектуальної власності: проблеми визначення поняття // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2006. – Вип.42.
315. Ярешко О. Категорія „ділова репутація” в цивільному праві // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Вип.38. – Львів, 2003.
316. Яроцький В.Л. Цінні папери в механізмі правового регулювання майнових відносин (основи інструментальної концепції). Монографія. – Харків: Право, 2006.
317. Ярошевська Г. Поняття службового винаходу // Право України. – 2005. - №6.
318. Ярошенко К.Б. Жизнь и здоровье под охраной закона: гражданско-правовая защита личных неимущественных прав. – М., 1990.

СУДОВА ПРАКТИКА:

1. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 р. №4 “Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди” // Постанови Пленуму Верховного Суду України 1972-2002 рр. / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2003.
2. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 р. № 5 «Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав».
3. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.03.2013 р. № 4 «Про деякі питання застосування судами законодавства при вирішенні спорів про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки».
4. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30.03.2012 р. № 5 «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин».
5. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30.03.2012 р. № 6 «Про практику застосування судами статті 376 Цивільного кодексу України (про правовий режим самочинного будівництва)».
6. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16.01.2013 р. № 10-74/0/4-13 «Про деякі питання застосування статті 625 ЦК України».
7. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 27.09.2012 р. № 10-1390/0/4-12 «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів із зобов'язань, що виникають із договорів та інших правочинів».
8. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 27.09.2012 р. № 10-1387/0/4-12 «Про практику застосування судами при розгляді справ окремих норм законодавства про власність та спадкування».
9. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16.05.2013 р. № 24-753/0/4-13 «Про судову практику розгляду цивільних справ про спадкування».
10. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 р. №4 “Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди” // Постанови Пленуму Верховного Суду України 1972-2002 рр. / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2003.
11. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 квітня 1996 р. № 5 “Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів” // Постанови Пленуму Верховного Суду України 1972-2002 рр. / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2003.
12. Рішення Конституційного Суду України від 30 жовтня 1997 р. у справі №18/203-97 щодо офіційного тлумачення статей 3,23,31,47,48 Закону України “Про інформацію” та статті 12 Закону України “Про прокуратуру” (справа К.Г.Устименка)
13. Рішення Конституційного Суду України від 30 жовтня 1997 р. у справі №18/203-97 щодо офіційного тлумачення статей 3,23,31,47,48 Закону України “Про інформацію” та статті 12 Закону України “Про прокуратуру” (справа К.Г.Устименка).
14. Рішення Конституційного Суду України від 10 квітня 2003 р. №8-рп/2003 у справі за конституційним зверненням громадянина Сердюка Валерія Анатолійовича про офіційне

тлумачення положення частини першої статті 7 Цивільного кодексу Української РСР (справа про поширення відомостей).

15. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.03.72 року "Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним" // Постанови Пленуму Верховного Суду України 1972-2002: Офіц.вид. / За заг.ред. В.Т.Маляренка. – К., 2003.
16. Рішення Конституційного Суду України від 03.06.1999 року № 5-рп/99 (справа про офіційне тлумачення терміна «член сім'ї»)
17. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 07.04.2008 р. № 01-8/211 «Про деякі питання практики застосування норм Цивільного та Господарського кодексів України».
18. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 29.05.2012 № 01-06/735/2012 «Про деякі питання практики застосування статей 785 та 786 Цивільного кодексу України».
19. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27.02.2009 р. „Про судову практику у справах про захист гідності і честі фізичної особи, а також ділової репутації юридичної особи” // Вісник ВСУ. – 2009. – № 3.
20. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 9 «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними».
21. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 5 «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав».
22. Рекомендації Президії Вищого господарського суду України від 29.12.2007 р. № 04-5/239 «Про внесення змін та доповнень до роз'яснення президії Вищого арбітражного суду України від 01.03.1994 № 02-5/215 «Про деякі питання практики вирішення спорів пов'язаних з відшкодуванням шкоди».
23. Рішення Конституційного Суду України № 1-2/2004 (справа про права співвласників на допоміжні приміщення багатоквартирних будинків)// Офіційний Вісник України. – 2004. - № 10. – Ст. 624.
24. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 р. № 11 «Про деякі питання визнання правочинів (господарських договорів) недійсними».
25. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 р. № 10 «Про деякі питання практики застосування позовної давності у вирішенні господарських спорів».
26. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 р. № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності».
27. Верховний Суд України: Аналіз практики застосування ст. 625 Цивільного кодексу України в цивільному судочинстві // [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/1AEF5190D74B0A7CC2257D2D00434561](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/1AEF5190D74B0A7CC2257D2D00434561)
28. Верховний Суд України: Витяг з аналізу судової практики застосування судами законодавства, яке регулює іпотеку як заставу нерухомого майна // [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/3A93F41A46770A60C2257DE20030EB12](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/3A93F41A46770A60C2257DE20030EB12)
29. Верховний Суд України: Аналіз застосування судами законодавства, яке регулює поруку як вид забезпечення виконання зобов'язання // [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/DD0F3EF6453DE1A1C2257E43003AE9EB](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/DD0F3EF6453DE1A1C2257E43003AE9EB)
30. Верховний Суд України: Аналіз практики застосування судами ст.16 Цивільного кодексу України // [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/6AF1EBA6DF621DEDC2257CE60053FFC3](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/6AF1EBA6DF621DEDC2257CE60053FFC3)
31. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 8 червня 2007 р. № 5 «Про деякі питання практики розгляду спорів, пов'язаних з обігом векселів» // [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/0A94D826017781ABC2257AF400568022](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/0A94D826017781ABC2257AF400568022)
32. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21 грудня 2007 р. № 11 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» //

[http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/3DFE1538D09860A5C2257AF40056EB](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/3DFE1538D09860A5C2257AF40056EB)
C8

33. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2008 р. №13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» // [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/3D1EDB16144EB989C2257AF4005552](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/3D1EDB16144EB989C2257AF4005552)
[EB](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/3D1EDB16144EB989C2257AF4005552)

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1. Президент України - <http://www.president.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
3. Конституційний Суд України - <http://www.ccu.gov.ua>
4. Верховний суд України - <http://www.scourt.gov.ua>
5. Вищий адміністративний суд України - <http://www.vasu.gov.ua>
6. Вищий господарський суд України - <http://www.arbitr.gov.ua/>
7. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини - <http://www.ombudsman.kiev.ua>
8. Державна фіскальна служба - <http://sfs.gov.ua/>
9. Державна регуляторна служба України - <http://www.dkrp.gov.ua/>
10. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України - <http://www.me.gov.ua/>
11. Антимонопольний комітет України - <http://www.amc.gov.ua/>
12. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - <http://www.nssmc.gov.ua/>
13. Міністерство соціальної політики України - <http://www.mlsp.gov.ua>
14. Міжнародна організація праці - <http://www.ilo.org>
15. Рада Європи - <http://www.coe.gov.int>
16. Європейський суд з прав людини - <http://www.echr.coe.int>
17. Український портал практики Європейського суду з прав людини - <http://www.eurocourt.org.ua>
18. Європейська соціальна хартія - <http://www.chartesociale.coe.int>
19. Європейський Союз - <http://europa.eu.int/index-en.htm>
20. База законодавства ЄС - <http://europa.eu.int/eur-lex/>
21. Офіційний вісник України - <http://ovu.com.ua/>
22. Юриспруденція on-line - <http://www.lawyer.org.ua/>